

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ЕКОНОМІКА»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Економіка» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне опитування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Економіка» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено *в 1 семестрі 2023-2024 навч. року* за анкетною «Якість освітньої програми». А також *в 1,2 семестрах 2022-2023 навч. року* та *1 семестрі 2023-2024 навч. року* за анкетною «Якість викладання навчальних дисциплін». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за анкетною для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми **8 респондентів**, що склало **67%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» 2-го курсу за ОПП «Економіка» (*перший курс опитування не проходить*). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Економіка» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1 - Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПІ «Економіка» (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	62,5	25,0	12,5	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	62,5	25,0	12,5	0	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	75,0	25,0	0	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	62,5	25,0	12,5	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	62,5	37,5	0	0	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	75,0	25,0	0	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	50	25,0	25,0	0	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	75,0	25,0	0	0	0
9	Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання	62,5	25,0	12,5	0	0
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	62,5	25,0	12,5	0	0
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	62,5	37,5	0	0	0
12	Доступність графіків навчального процесу та розкладів	75,0	25,0	0	0	0
13	Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ	50	25,0	25,0	0	0

Вищі оцінки (максимальний відсоток за балом «5») здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: по 75% - «Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям», «Прозорість та чесність оцінювання знань», «Спрямованість дисциплін на майбутню професію», «Доступність графіків навчального процесу та розкладів».

Менші оцінки (мінімальний відсоток за балом «5», по 50%) здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: «Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)», «Якість методичних матеріалів дисциплін на

освітньому порталі ТДАТУ».

Інших пропозицій щодо покращання якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ здобувачі вищої освіти при опитуванні не запропонували.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін 1,2 семестрів 2022-2023 навч. року та 1 семестру 2023-2024 навч. року за ОПП «Економіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за 11 критеріями.

Аналіз 19 анкет (1 і 2 курси) за 1 семестр 2022-2023 навч. року (таблиця 2) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності 71-90%.

Таблиця 2 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		85,3	9,5	4,2	1,1	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	84,2	15,8	0	0	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	89,5	5,3	5,3	0	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	84,2	5,3	10,5	0	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	89,5	5,3	0	5,3	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	78,9	15,8	5,3	0	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		91,2	3,5	3,5	0	1,8
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	89,5	5,3	0	0	5,3
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	94,7	0	5,3	0	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	89,5	5,3	5,3	0	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		87,7	10,5	1,8	0	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	89,5	5,3	5,3	0	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	84,2	15,8	0	0	0
3	Доброчесність	89,5	10,5	0	0	0

Аналіз таблиці 2 показує, що респондентами в 1 семестрі 2022-2023 навч. року оцінені найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5) в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «Пов'язує теоретичний матеріал з

практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі – «Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в III розділі – «Доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін 1 семестру 2022-2023 навч. року в 16 анкетах, де надані відповіді, відмічені як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів надійшли:

- зробити викладання більш "живим" («Управління якістю в туризмі»).

Аналіз 17 анкет (1 курс) за 2 семестр 2022-2023 навч. року (таблиця 3) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін в Zoom форматі з середнім відсотком відвідуваності 71-90%.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		71,8	18,8	9,4	0	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	70,6	23,5	5,9	0	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	76,5	17,6	5,9	0	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	64,7	11,8	23,5	0	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	76,5	17,6	5,9	0	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	70,6	23,5	5,9	0	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		60,8	23,5	15,7	0	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	64,7	23,5	11,8	0	0
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	64,7	23,5	11,8	0	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	52,9	23,5	23,5	0	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		68,6	21,6	9,8	0	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	82,4	11,8	5,9	0	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	52,9	29,4	17,6	0	0
3	Доброчесність	70,6	23,5	5,9	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в 2 семестрі 2022-2023 навч. року найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5) оцінені в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «Дотримується логічної

послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше», «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Використовує сучасні та цікаві методи викладання»; в II розділі – «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі – «Доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Аналіз **51 анкет (1 і 2 курси) за 1 семестр 2023-2024 навч. року** (таблиця 4) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін в Zoom форматі з середнім відсотком відвідуваності **51-70%**.

Таблиця 4 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2023-2024 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		82,7	9,4	3,1	4,7	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	86,3	5,9	2	5,9	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	86,3	5,9	3,9	3,9	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	82,4	9,8	2	5,9	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	76,5	15,7	5,9	2	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	82,4	9,8	2	5,9	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		82,4	9,2	4,6	3,9	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	82,4	9,8	2	5,9	0
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	80,4	11,8	7,8	0	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	84,3	5,9	3,9	5,9	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		85,6	6,5	3,3	4,6	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	86,3	5,9	3,9	3,9	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	84,3	7,8	0	7,8	0
3	Доброчесність	86,3	5,9	5,9	2	0

Аналіз таблиці 4 показує, що респондентами в **1 семестрі 2023-2024 навч. року найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5)** оцінені в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання», «Доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі»; в **II розділі** – «Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в **III розділі** – «Доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **1 семестру 2023-2024 навч. року** в 12 анкетах, де надані відповіді, відмічені як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Висновки

Вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів магістерського рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Економіка» їх запитам та потребам дозволило визначити наступні шляхи удосконалення освітнього процесу для підвищення ефективності реалізації зазначеної ОПП:

- збільшити та урізноманітнити ті інноваційні практики викладання, які більш придатні для використання в умовах дистанційного навчання;

- підвищити якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ шляхом: унаочнення зв'язку між запропонованими для виконання завдань та компетентностями і результатами навчання, які формуються через їх виконання; виділення базових категорій з розкриттям їх змісту; доопрацювання списку рекомендованої літератури (до 5 джерел, за виключенням публікацій країни-агресора); опис послідовності і технологія виконання завдань для самостійної роботи;

- рекомендувати кураторам на початку кожного семестру приєднувати усіх викладачів, що співпрацюють зі студентськими групами, до створених VoIP-застосунків для дзвінків і обміну повідомленнями, що забезпечує доступність та легкість зв'язку здобувачів ВО з викладачем;

- вeducим викладачам акцентувати увагу на першому занятті на розподілі балів, умовах складання та перескладання заліку/екзамену, а також в ході занять

пояснювати здобувачам чим опрацьований теоретичний матеріал може бути корисний для практичної діяльності майбутніх фахівців.

Гарант ОПП «Економіка» за
другим (магістерським)
рівнем вищої освіти, к.е.н., доцент

Наталія ПОЧЕРНІНА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР